

نویسنده : م.ک.بهادراکمار «M.K.Bhadrakumar» .
منبع و تاریخ نشر : انفارمیشن کلیرنگ هوز «2024-01-15» .
برگردان : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

رمزکشایی موشک یا مزایل ایران و حملات پهپادی

Decoding Iran's missile, drone strikes

تعهد روسیه به امضای یک پیمان راهبردی با ایران و روابط در حال
تحول ایالات متحده و پاکستان نشان‌دهنده اصلاحات گسترده‌تر در خاورمیانه
است.

*Russia's commitment to signing a strategic pact with Iran and the evolving
US-Pakistan relations indicate broader realignments in the Middle East.*

ساختمانی که به عنوان "ستاد موساد" در کردستان عراق با تأسیسات زیرزمینی برای
انجام عملیات مخفیانه مورد حمله موشکی ایران توصیف شده است، اربیل، شمال عراق،
15 ژانویه «2024»

حملات موشکی و پهپادی خیره‌کننده به سه کشور سوریه، عراق و پاکستان در یک
بازه زمانی «24» ساعته و اقدام فوق‌العاده تهران در اعلام اتخاذ مسئولیت این حملات،

پیام بسیار بزرگی را به واشنگتن رساند که مکرراً تدبیر این کشور به نسبت ایجاد ائتلاف با گروه های تروریستی در منطقه اطراف ایران قاطعانه مقابله خواهد شد.

این که استراتژی ایالات متحده علیه ایران در حال شکل گیری جدید بوده، پس از حمله «7» اکتبر توسط حماس به اسرائیل و در نتیجه فرسایش جایگاه آن به عنوان برتر منطقه ای آشکار شد. نزدیکی ایران و عربستان بامیانجیگری چین و القای ایران، عربستان، امارات و مصر به برجام، استراتژیست های آمریکا را در حالت وحشت و نگرانی قرار داد. به تحلیل من غرض مطالعه تحت عنوان شروع جنگ نیابتی آمریکا علیه ایران، **پانچ لاین هند، (سایت هندی) مورخ 20 نوامبر 2023** مراجعه کنید.

در نیمه دوم سال «2023» نشانه هایی وجود داشت که نشان می داد ایالات متحده با محوریت اسرائیل در حال برنامه ریزی برای استفاده از تروریسم به عنوان تنها ابزار مناسب برای تضعیف ایران و بازگرداندن موازنه منطقه ای به نفع تل آویو است که برای اولویت بندی واشنگتن از آسیا بسیار مهم است. اقیانوس آرام و در عین حال نیاز به کنترل خاورمیانه نفت خیز. در واقع، جنگ متعارف با ایران دیگر برای ایالات متحده امکان پذیر نیست، زیرا خطر نابودی احتمالی اسرائیل را به دنبال دارد.

مورخان آینده مطمئناً در مورد حملات گروه های مقاومت فلسطینی به اسرائیل در «7» اکتبر مطالعه، تجزیه و تحلیل خواهند کرد و به نتیجه گیری خواهند رسید. در دکترین نظامی کلاسیک، این حملات اساساً یک حمله پیشگیرانه توسط گروه های مقاومت قبل از حمله آمریکا و اسرائیل بود. گروه های تروریستی مانند داعش و مجاهدین خلق به سکوی رقیب همسو با محور مقاومت تبدیل شدند.

تهران به ضرورت فوری برای حک کردن عمق استراتژیک قبل از نزدیک شدن گرگ ها واقف است. تهران مسکو را برای تسریع در یک پیمان استراتژیک دوجانبه تحت فشار قرار داده است، اما روس ها، بدون تعجب، برای آن وقت گذاشتند یکی از موارد کلیدی در سفر کاری رئیس جمهور **ابراهیم رئیسی** به مسکو در (7) دسامبر برای دیدار با رئیس جمهور **پوتین**، نهایی کردن این پیمان بود.

روز دوشنبه سرانجام وزارت دفاع روسیه در بیانیه ای نادرش فاش کرد که **سرگنی شویگو**، وزیر دفاع روسیه با جانب ایران یعنی با **محمد رضا آشتیانی** همتای ایرانی خود تماس گرفته و اعلام کرده است که مسکو با امضای این پیمان موافقت کرده است. و در بیانیه وزارت دفاع چنین آمده است:

هر دو طرف بر پایبندی خود به اصول اساسی روابط روسیه و ایران از جمله احترام بی قید و شرط به حاکمیت و تمامیت ارضی یکدیگر تاکید کردند که در معاهده بین دولتی مهم روسیه و ایران در حالی که این سند در حال نهایی شدن است، تأیید خواهد شد.

به گزارش خبرگزاری ایران ایرنا، **شویگو** اعلام کرد که پایبندی روسیه به حاکمیت و تمامیت ارضی ایران به صراحت در این پیمان ذکر خواهد شد. در این گزارش آمده است: «دو وزیر همچنین با اشاره به اهمیت موضوعات مرتبط با امنیت منطقه تاکید کردند که مسکو و تهران به تلاش‌های مشترک خود در برقراری نظم جهانی چند قطبی و نفی یکجانبه گرایی آمریکا ادامه خواهند داد.» [تاکید اضافه شده است].

روز چهارشنبه، **ماریا زاخارووا**، سخنگوی وزارت خارجه روسیه، به خبرنگاران در مسکو گفت که معاهده جدید شراکت راهبردی بین روسیه و ایران را تحکیم می‌کند و دامنه کامل روابط آنها را پوشش می‌دهد. **زاخارووا** گفت: «این سند نه تنها به موقع است، بلکه به تاخیر افتاده است.»

وی خاطرنشان کرد: از زمان امضای معاهده فعلی، زمینه بین‌المللی تغییر کرده و روابط بین دو کشور در حال رشد بی‌سابقه‌ای است. **زاخارووا** گفت که انتظار می‌رود معاهده جدید در جریان آنچه که او به عنوان یکی از تماس‌های آتی بین دو رئیس‌جمهور توصیف کرد، امضا شود.

به طور جداگانه، **دیمیتری پسکوف**، سخنگوی کرملین به نقل از خبرگزاری دولتی **تاس** گفت که قرار است تاریخ دقیق دیدار **پوتین** و **رئیس** مشخص شود. واضح است که چیزی با اهمیت عمیق برای ژئوپلیتیک خاورمیانه در مقابل چشمان ما اتفاق می‌افتد.

کافی است که بگوییم، حملات موشکی و پهپادی ایران به اهداف تروریستی در روز چهارشنبه، نشان روشنی از قاطعیت این کشور برای دفاع از خود در محیط جدید منطقه‌ای و بین‌المللی است. به اصطلاح «نیا بتی» ایران - چه حزب الله باشد و چه حوثی - با ذهنیت خودشان به بلوغ رسیده‌اند و خودشان موقعیت استراتژیک خود را در محور مقاومت تعیین می‌کنند. آنها نیازی به سیستم حمایت از زندگی از تهران ندارند. ممکن است مدتی طول بکشد تا استراتژیست‌های انگلوساکسون به این واقعیت جدید عادت کنند، اما در نهایت این کار را خواهند کرد.

واضح است که تلقی حملات موشکی و پهپادی ایران صرفاً به عنوان عملیات ضد تروریستی، دست کم گرفته شده است. حتی با توجه به حمله به بلوچستان، جالب این است که این حمله در یک ماه پس از سفر هفتگی ژنرال **کوآس عاصم منیر** به واشنگتن در اواسط دسامبر صورت گرفت.

منیر با مقامات ارشد ایالات متحده، از جمله **آنتونی بلینکن**، وزیر امور خارجه، **لوید آستین**، وزیر دفاع، ژنرال **چارلز کیو براون**، رئیس ستاد مشترک نیروهای ایالات متحده، و **جان اتان فاینر**، معاون مشاور امنیت ملی ایالات متحده - و البته، معاون وزیر دفاع، ملاقات کرد. وازایلت ویکتوریا نولند، نیروی محرکه سیاست‌های نومحافظه‌کارانه دولت **بایدن**.

بیا نیه رسمی در (15) دسامبر در اسلام آباد در مورد تور یاسفر بلند پروازانه ای **منیر** بیان کرد که پاکستان و ایالات متحده "در نظر دارند تعاملات" را برای تعاملات "مفید و باارزش متقابل" افزایش دهند .

در این بیا نیه آمده است که دو طرف در مورد درگیری‌های جاری در منطقه گفتگو کردند و "بر افزایش تعاملات بین اسلام آباد و واشنگتن توافق کردند".

در این بیا نیه آمده است: «در این دیدارها مسائل مربوط به منافع دوجانبه، مسائل امنیتی جهانی و منطقه‌ای و درگیری‌های جاری مورد بحث و بررسی قرار گرفت. هر دو طرف توافق کردند که به تعامل برای بررسی راه‌های بالقوه همکاری دوجانبه در جهت دستیابی به منافع مشترک ادامه دهند. در این بیا نیه آمده است که در دیدار مقامات عالی دفاعی دو کشور، همکاری‌های ضد تروریسم و همکاری‌های دفاعی به عنوان محورهای همکاری شناسایی شد. بر اساس بیانیه پاکستان، **منیر** از سوی خود بر اهمیت "درک دیدگاه‌های یکدیگر" در مورد مسائل امنیتی منطقه‌ای و تحولات موثر بر ثبات استراتژیک در جنوب آسیا تاکید کرد .

پاکستان سابقه کاملی در خدمت به منافع آمریکا در منطقه دارد و GHQ در راولپندی اربابان «چرخ» چنین همکاری‌هایی بوده است. آنچه امروز شواهد نشان می‌دهد این است که انتخابات آتی در پاکستان، دولت **بایدن** را از پهن کردن فرش قرمز برای **منیر** منصرف نکرد. اما بخش خوب این است که هم ایران و هم پاکستان آنقدر باهوش هستند که خطوط قرمز یکدیگر را بدانند .

مقاصد ایالات متحده روشن است: تهران را در غرب و شرق با کشورهای در حال شکستی که به راحتی قابل دستکاری هستند، دور کنید. بیدارهای شتابزده در **داووس** بین **جیک سلیمان** مشاور امنیت ملی آمریکا و مقامات ارشد عراقی (اینجا و اینجا) در پایین یادداشت‌ها بردست داشتن حملات ایران تاکید کرد.

«اهمیت (کردستان) از سرگیری صادرات نفت (به اسرائیل) و حمایت واشنگتن از «مشارکت قوی اقلیم کردستان با ایالات متحده»؛

- - اهمیت توقف حملات علیه پرسنل آمریکایی در عراق و سوریه.
- - تعهد ایالات متحده به "تقویت همکاری امنیتی به عنوان بخشی از یک مشارکت دفاعی بلندمدت و پایدار".
- - حمایت ایالات متحده از حاکمیت عراق . و

• - دعوت **بایدن** از **سودانی** نخست وزیر عراق برای دیدار «به زودی» از کاخ سفید .
به طور خلاصه، **سالیوان** قصد ایالات متحده برای تقویت حضور خود در عراق را اعلام کرده است - و اهداف مشابهی را برای دنبال کردن در پاکستان نیز دارد. واشنگتن به **منیر** اعتماد دارد تا اطمینان حاصل کند که **عمران خان** بدون توجه به نتیجه انتخابات پاکستان

در زندان خواهد ماند. این تنظیم مجدد استراتژیک در زمانی اتفاق می افتد که افغانستان به طور قطعی از مدار انگلیس و آمریکا خارج شده است و عربستان سعودی علاقه ای نشان نمی دهد که چرخ دنده ای در چرخ آمریکا با شد یا با نیروهای افراطگرایی و تروریسم همراه شود.

----- با تقدیم احترامات «2024-01-22»

مقاله دوم ارتباطی به موضوع

لیکونی: ابراهیم ال ماراشی «Ibrahim Al Marashi»
منبع اودخیریدونیه: ریسپونسیبل ستیت گرفت «2024-01-22»
ژبارونی: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل»

ایران د ترهگری پر وړاندې خپله جگړه پرمخ
وړي

Iran is waging its own war on terror

لکه څنگه چې امریکا باید د خپلو دښمنانو په مقابل کې له زغم څخه
کار واخلي، تهران هم باید له زغم څخه کار واخلي

**Just like the US should show restraint in retaliating
against its enemies, Tehran must too**

دشنې په ورځ په دمشق کې د ايران د سپاه پاسداران ځواک پنځه جگپوري غړي د اسراییلو په یوه ادعا شوي هوایي برید کې ووژل شول . په همدې ورځ د عراق د شيعه ملیشو یوې ډلې چې په ايران پورې تړلې وه، په عراق کې د الاسد په اډه باندې د بالستیک توغندیو د توغولو په ترڅ کې د امریکایي ځواکونو د استوګنې ځایونه وویشتل چې په نتیجه کې یې امریکا یې پرسونل ته مرګ ژوبله واوښته . عموماً عراقی ملیشي پرون یا راکتونه کاروي، نه د بالستیک توغند یو څخه چې د اسلامي جمهوریت لخوا غوره کېږي . دا بریدونه د ايران لپاره د انفلاسیون نقطه کې کېږي

د جنورۍ له «15» مې څخه د جنورۍ تر «16» مې نېټې پورې د ايران اسلامي جمهوریت په عراق، سوريه او پاکستان کې پوځي بریدونه ترسره کړل، چې په اصل کې د جنورۍ په دریمه په خپلو پولو کې دننه د یوه برید په غچ کې وو. د عراق او شام اسلامي دولت (داعش) او په افغانستان کې د هغې څانګې، د 1979 کال راهیسې په اسلامي جمهوریت کې ترټولو خونړۍ تروریستي بریدونو کې د ايران په کرمان کې نږدې 90 کسان ووژل، او دهڅوونکو چاودنو مسؤلیت په غاړه واخیست .

د ايران ستر مذهبي مشر **آیت الله علي خامنه** یې ژمنه کړې چې د "ترهګری برید" ته به "سخت ځواب" ورکړل شي بیا هم ايران په ترتیب سره په عراق او پاکستان کې د کردانو او بلوڅ بېلتون غوښتونکو ادعا شوي اډې په نښه کړې او په سوريه کې د داعش پاتې شوني په افغانستان کې نه دي . دا په ډاګه کوي چې تهران د جنورۍ د دریمې نېټې له برید څخه د پوښښ په توګه په استفادې سره په هره ډله باندې برید کولو ته زړه ښه کوي . ايران له دې مخکې له 2017 څخه تر 2020 پورې کورنیو تروریستي بریدونو ته په ځواب کې ډیر زغم وښود .

د هغو پېښو تحليل چې د ايران د وروستيو غچ اخیستو لامل شوی، دا په ډاگه کوي چې په منځني ختيځ کې د ۲۰۲۳ کال د اکتوبر له ۷مې، د حماس له بریدونو، حتی په یمن کې د امریکا او برتانیې له وروستيو بریدونو وروسته سیمه ییزه جگړه پیل شوې ده. په داسې حال کې چې امریکا تر اوسه دا حقیقت نه دی منلی، په ایران کې د تروریستي بریدونو تاریخ ښيي چې ولې دا فکر کوي چې جگړه له نورو پېښو سره تړاو لري او په دې اړه رڼا اچوي چې تهران به څنگه وځپي .

کله چې په ایران کې ترهگریز بریدونه ترسره کېږي، دوی په ندرت سره د رسنیو پوښښ رامینځته کوي، چې د ایراني ژوند په اړه بدبختانه بې پروايي ښيي. خو ایران هم د ترهگری پر وړاندې خپله جگړه پرمخ وړي. د تیرو بریدونو یوه څیړنه او د ایران د ځواب ورکولو څرنگوالی ښيي چې د اسلامي جمهوریت "سخت غبرگون" - د ترهگری ضد خپله تگلاره - دمخنیوي لپاره یوه هڅه ده، لکه څنگه چې امریکا او اسراییل په سیمه کې د ورته کولو هڅه کوي.

د جنوري میاشتې کال «2024» د تاوتریخوالی سپریل یا ماریچ

د «2023» کال د ډسمبر په «25» مه په دمشق کې د اسراییلو په برید کې ایراني جنرال **سید رازی موسوي** ووژل شو. په عین حال کې، متحده ایالاتو په اربیل کې د امریکایي ځواکونو د بې پیلوټه الوتکو د بریدونو په غچ کې د عراقي ملېشي کتائب حزب الله په نښه کړه، چې د اسلامي جمهوریت سره همکاري کوي .

د «2024» کال د جنوري په لومړۍ نېټه، امریکا په سور سمندر کې درې برید کونکي بېرې ډوبه کړه، چې «10» حوثیان یې ووژل. د جنوري په دوهمه د اسراییلو د بې پیلوټه الوتکې په برید کې د حماس مرستیال مشر **صالح العاروري** په بیروت کې ووژل شو. د جنوري په دریمه په ایران کې د داعش برید وشو. د جنوري په څلورمه، امریکا په بغداد کې د عراقي ملېشو حرکت النجا به د منځني کچې مشر **"ابو تقوا"** د بې پیلوټه الوتکې په برید کې ووژله، په سیمه کې د امریکا په اهدافو په بریدونو کې د هغه د رول لپاره، د ادعا له مخې، د ادعا له مخې .

اسلامي جمهوریت بیا متحده ایالاتو او انگلستان د جنوري په 11 او 17 په ټول یمن کې د حوثي ملېشو په اهدافو هوایی بریدونه پیل کړل، چې د ایران سره ملېشي ملېشي دي، درې ورځې وروسته په دمشق کې د اسراییلو برید سره. اسلامي جمهوریت به د دغو بریدونو وخت له یو بل سره تړلي وي .

د داعش ترهگری حملې دجنرال **« قاسم سلیماني »** مقبرې ته نږدې د هغه په پلرني ټاټوبي کې وشوې او هغه ماتم کونکي یې په نښه کړل چې هلته د هغه د وژني د څلورم تلین په منا سبت راټول شوي وو. **سلیماني**، چې د ایران د اسلامي انقلابي گارد قول

اردو (IRGC) قدس حواک مشري بي کوله، د ۲۰۲۰ کال د جنوري په ۳ مه د امريکا د بي پيلوټه الوتکي په بريد کي ووژل شو .

د مختلفو فعالينو په اړه اټکلونه شتون درلود چې ممکن دا بريد ترسره کړي د اسلامي جمهوريت له نظره، د بنمنان بي داعش او په افغانستان کي بي خانگه ده؛ عرب، کرد او بلوڅ بېلتون غوښتونکي؛ د ايران مجاهدين خلق (MeK) سازمان؛ همدارنگه اسرائيل او يا د امريکا متحده ايالات ايران بنا بي دا ټول لوبغاړي په يووالي کي په کار کولو تورن کړي .

په کرمان کي دغه بريد د داعش د عملياتو نښه وه او پره بي د دغې ترهگري ډلې له خوا منل شوي وه . توکميز بېلتون غوښتونکي معمولا د ايران نظامي اهداف غوره کوي . اسرائيل په سوريه کي د ايراني ساينس پوهانو يا په دي وروستيو کي د يو ايراني جنرال هدف وژني ترسره کوي . مگر د اسلامي دولت بريدونه بي توپيره دي، او سلیماني عراقی مليشې تنظيم کړي ترڅو په عراق کي د تروريستي ډلې سره مبارزه وکړي، او داعش ته بي د غچ اخیستو دليل ورکړ .

د جلاوطني، قومي بغاوتونو او داعش ترمنځ :

له ۱۹۷۹ کال وروسته، نوی اسلامي جمهوريت په خپل لوېديځ کردستان ولايت کي چې د پام وړکرد نفوس لري او د جنوبي خوزستان ولايت چې د پام وړ عرب نفوس لري له دوو ستونزو سره مخ شو. دواړه سيمي له ستونزو ډکې ثابتې شوي ځکه چې د ايران دولت هڅه کوله چې د پارس ملتپالني او د کردانو او عربو هيلو ترمنځ د يو اسلامي جمهوريت تر بيرغ لاندې د پخلاینې له لارې قومي اختلافات له منځه يوسي .

د 1980 لسيزې په لومړيو کي يو څه تاوتریخوالي شتون درلود، په ځانگړي توگه د ايران د کردستان ډيموکراتیک گوند (KDP-I) سره، مگر ولایتونه تر 2003 پوري چپ پاتي وو، کله چې د **بوش** اداره د ايران په وړاندې د جگړې په جريان کي د ايراني توکميزو بغاوتونو د هڅولو مسوليت درلود . ترور په کردستان، خوزستان او د ايران د توکميز انډر بايجان د نفوسو په منځ کي، چې پخپله د انډر بايجان جمهوريت د نفوس څخه لوی دی، د اختلاف سربيره د سني بلوڅانو يو توکميز بغاوت رامنځته شو .

القاعدې هيڅکله په ايران کي بريد نه دی کړی، مگر داعش، د شيعه ضد ايډيالوژي سره، په اکثريت شيعه ملت بريد وکړ . د ۲۰۱۷ کال په جون مياشت کي د داعش څلورو ترهگرو د ايران پر پارلمان بريد وکړ چې ۱۸ تنه بي ووژل .

د ايران بالستیک د ترهگري ضد ستراتيژي .

په غچ کي، د «2017» کال د جون په (18 مه)، IRGC / د اسلامي انقلابي گارډ قول اردو [د سوريې په ختيځ ولايت **ديرالزور** کي د اسلامي دولت د اهدافو په

وړاندې د(400) کيلومتره په واټن کې شپږ کورني توليد شوي زلفغر بالستیک توغندي وتوغول .

پداسې حال کې چې هدف ممکن داعش وي، برید رياض ته د وليعهد **شهزاده محمد بن سلمان** له وينا وروسته سيگنال واستاوه چې سعودي عربستان به د اسلامي جمهوريت سره خپله "جگړه" د ايران په خاوره کې دننه ترسره کړي، چې د سعودي په قد کې جوړه شوې ده - په منځني ختيځ کې د ايران سره جگړه بالاخره دغه توغندي په رياض د برید کولو رينج هم درلود.

IRGC يو ځل بيا د ۲۰۱۸ کال د سپتمبر په لومړيو کې د KDP-I پر ضد توغندي وتوغول، چې په عراق کې په ابو کې جلاوطن شوي وو، د ايران په پوځي ځواکونو د دوی د ادعا شويو بریدونو په غچ کې . د جنوری په میاشت کې په وروستي برید کې، IRGC په شمالي عراق کې په هدفونو په لسگونو بالستیک توغندي او ځانمرگي ډرون بریدونه وکړل، ادعا يې وکړه چې دوی هلته د موساد يوه اډه په نښه کړې چې د جنوري د 3 د کرمان بمباريو تنظيمولو لپاره کارول کېده، چې لږترلږه څلور کسان يې ووژل په واقعیت کې، ايران ډير احتمال د KDP-I د راتلونکو بریدونو څخه د مخنيوي هڅه کوي .

په 2018 کې، داعش د سپتمبر په 22 په اهواز (په عربي کې "اهواز") کې د ايراني پوځي برید برید وکړ .د الاحواز ملي مقاومت، چې د عربي بېلتون غوښتونکو ډلو يو چتر غورځنگ دی، هم د دې برید مسووليت منلی دی . په هرصورت، د اهواز ډلې مخکې هيڅکله داسې بې رحمه برید نه و کړی، د ايران د پايپ لاین تاسيساتو تخريب کولو ته ترجيح ورکوي، معمولا د شپې له بلې خوا داعش په ۲۰۱۷ کال کې د ايران پر پارلمان په رڼا ورځ برید کړی و .

سربيره پردې، د کورني مصرف د د ليلونو لپاره، دا خورا اسانه وه چې داعش د 2018 د اهواز برید لپاره مجرم و ځکه تهران په اهواز ډله ملامت کړي، نو دا به د خوزستان په ولايت او همدارنگه په کردستان او بلوچستان کې د کرکيچنو شرايطو په حل کولو کې د حکومت د ناکامی اعتراف وکړي - هغه شرايط چې د شکايتونو لامل شوي او ځيني ځایي خلک يې د ترهگری منلو ته هڅولي دي . دوهم، د اهواز ډله له ايران څخه بهر د غچ اخیستو لپاره پوځي اډې نه لري

ايران د سوريې په ختيځ کې د داعش تر ولکې لاندې ښارگوتي د بالستیک توغنديو په ځواب کې برید وکړ .کله چې داعش د سوريې په ختيځ کې خپله ټوله سيمه له لاسه ورکړه، داعش ادعا کوله چې د ياغيانو تر ولکې لاندې ادليب کې يې ځيني شبکې ژوندي ساتلي دي .که څه هم د جنوری د دريمې حملې مسووليت د اسلامي دولت خراسان ولايت (ISKP) لخوا منل شوی و، IRGC د افغانستان پر ځای په سوريه برید توجیه کړ او ادعا يې وکړه چې د ISKP ترهگر په **ادلب** کې له داعش څخه روزنه ترلاسه کوي او بيا د

متحده ایالاتو لخوا افغانستان ته لیږدول کيږي پر افغان خاوره برید به په افغانستان کې له طا لبا نو سره د پخوانی کرکچني اړیکي خرابي کړي

د سيستان بلوچستان په ناکراره ولايت کې چې له پاکستان سره پر پوله پروت دی، د ايران پوځي ځواکونه په ۲۰۱۹ کال کې دوه ځله د کورنيو تروريستي بریدونو په ترڅ کې په نښه شول، لومړی یې د سپاه پاسداران د سپاه پاسداران د بسیج په اډه چې د اسلامي جمهوریت د ملي ورځې د نما نځلو په مناسبت جوړه شوې وه، برید وکړ. د انقلاب څلویښتمه کلیزه چې شاه یې نسکور کړ.

یو بل برید وروسته له هغه وشو چې د انقلابي گارد ۲۰ تنه سرتیري په یوه خانمرگي برید کې ووژل شول. دواړه د جيش العدل (عدالتي پوځ) لخوا ادعا شوي، چې په 2012 کې د بلوڅ سنیا نو په استازیتوب د جگړې لپاره جوړه شوې وه، چې د شيعه حکومت لخوا د تبعيض څخه شکايت کوي. اسلامي جمهوریت دغو بریدونو ته غبرگون نه دی ښودلی ځکه چې دغه بلوڅ ډله په پټه د پاکستان په سيستان بلوچستان صوبه او له بلوچستانه بهر فعالیت کوي. په هغه وخت کې ايران نه غوښتل چې د خپل گاونډي هیواد حاکمیت تر پښو لاندې کړي. په هر صورت، تیره اونۍ یې د ډسمبر په نیمايي کې د بیلابیلو بریدونو غچ واخیست، کله چې بلوڅ ډلې د **راسک** په بنا رگوتي کې د ایراني پولیسو پر یوه مرکز برید وکړ، چې لږترلږه 11 افسران یې ووژل.

(2020) کال د ايران لپاره د دوو سترو زیانونو شاهد و. د ۲۰۲۰ کال په جنورۍ کې د **سليمانی** له وژل کېدو وروسته، ايران په عراق کې د امریکایي ځواکونو پر دوو اډو د فتح ۲۲ بالستیک توغندي وتوغول. د ۲۰۲۰ کال په ډسمبر کې، د ايران اتومي ساینس پوه **محسن فخرزاده** په خپل موټر کې د یوې پیچلي ماشینګني په واسطه چې له لږې کنټرول شوی وو، ووژل شو. اسرائیل او د هغې ادعا شوي ملګري MeK په ندرت سره د وژنو لړۍ ته اعتبار ورکوي چې د ايران اتومي ساینس پوهان یې په نښه کړي دي، د ايران غند نه کوي، مګر لږ نور. دا حقیقت چې په لبنان، فلسطیني سیمو، سوریه او یمن کې د ايران متحدینو د اکتوبر له اوومې راهیسې پر اسرائیلو یا د هغې پر گټو برید کړی دی، د دوی په سیمه ییزه شخړه کې د غیر مستقیم غچ اخیستنې په توګه کار کوي.

د اسلامي جمهوریت دکورنيو لیدونکو دمخنیوی په لټه کېښي دی په دې ښودلو سره چې د ايران په خاوره دوروستیو حملو غچ اخلی او خپل ماموریت به سرته ورسوی. نور غچ اخیستنه به د هغې لاسته راوړنې له خطر سره مخامخ کړي. ايران لا دمخه د اکتوبر راهیسې د خپل حماس-حزب الله-حوثي "مقاومت محور" په راژوندي کولو سره سیمه ییزه جګړه گټلې ده. خو بیا هم د ايران خلکو تاوان وکړ.

. په هر صورت، وروستيو پېښو د منځني ختيځ د يو بل سره تړلي او يو بل پورې تړلي ماهيت وښوده، او دا چې په ايران کې د بريدونو لړۍ څنگه د ختيځ مدیترانې او سره سمندر کې د روانو کرکيچونو سره تړاو لري.

د مقالې د ليکوال په اړه څو کرښې :

ابراهيم المرآشي د کالیفورنيا ايالت په سان مارکوس کې د منځني ختيځ د تاريخ همکار پروفیسور او د سان ډياگو ايالت په پوهنتون کې د نړيوال امنيت او شخړو د حل (ISCOR) پروگرام د مشورتي بورډ غړی دی. هغه د عراق د وسله والو ځواکونو شریک ليکوال دی: يو تحليلي تاريخ (2008)، د عراق عصري تاريخ (2016)، او د منځني ختيځ لنډ تاريخ. (2025)

----- **په درناوی «22-01-2024»**